

עודכן ב- 08/05/2010 10:21

כמויות גדולות של שפכים עדיין מוזרמים לנחלים

נתוני המשרד להגנת הסביבה מעלים כי 175 מיליון מטרים מעוקבים בשנה מתוך 500 מיליון, עדיין מוזרמים לסביבה וגורמים נזקים רבים

מאת [צפריר רינת](#)

ממשלת ישראל מתגאה לעיתים קרובות בכך שהיא מטהרת כמעט את כל השפכים הנוצרים בתחומה ומשתמשת בחלק ניכר מהם להשקייה, אך מנתוני המשרד להגנת הסביבה עולה תמונה אחרת. כמויות גדולות של שפכים, 175 מיליון מטרים מעוקבים בשנה מתוך 500 מיליון, עדיין מוזרמים לסביבה וגורמים נזקים רבים.

בכנס על מצב הנחלים שערכה העמותה הסביבתית "צלול" בשיתוף **מכון שמואל נאמן** בטכניון וארגון מגדלי הדגים, הציג המשרד להגנת הסביבה את הנתונים העדכניים לגבי מצב הנחלים בישראל. ד"ר דקל אמיר-שפירא מאגף מים ונחלים במשרד ציינה כי 175 מיליון מטרים מעוקבים מוזרמים כיום לסביבה, וחלק ניכר מהם עדיין לא מטוהר עד לאיכות הנדרשת.

יש לציין שלרוב מדובר בשפכים מטוהרים המוזרמים על פי היתר, ובחלק מהמקרים, כמו בנחל הירקון, זו החלופה היחידה של מים מאחר ומקורות המים הטבעיים כבר מנוצלים לאספקה ביתית וחקלאית. אמיר-שפירא ציינה שאם לוקחים בחשבון גם את השפכים המוזרמים משטחי הרשות הפלסטינית לתחום ישראל, כמות השפכים המוזרמים לסביבה מגיעה ל-200 מיליון מטרים מעוקבים.

על פי נתוני המשרד להגנת הסביבה היו בשנה שעברה 300 אירועי זיהום, ויותר ממחציתם היו כתוצאה מתקלות שונות במערכות הטיפול בשפכים. מדובר במקרים שבהם הוזרמו שפכים גם ללא תהליכי טיהור מתאימים.

המגמה הרב שנתית של מצב הנחלים שאותה מתעד המשרד להגנת הסביבה מאז 1994 מצביעה בסך הכל על ירידה משמעותית ביותר בעומס המזהמים (כמות הזיהום הכוללת המגיעה לנחל), זאת הודות להקמתם של מכוני טיהור השפכים וכן הסדרה של מוקדי זיהום שונים. לעיתים מדובר בירידה של עשרות אחוזים בכמות הזיהום לעומת העשור הקודם.

על פי נתוני המשרד להגנת הסביבה, גם חל שיפור בחומרת הענישה כלפי מזהמי נחלים. גודל הקנס הממוצע הניתן בגין זיהום נחלים עלה בשנים האחרונות בשיעור של פי שלושה ואף יותר, ומגיע עד שלוש מאות אלף שקלים.

עם זאת, רב הנחלים עדיין רחוקים מעמידה ביעדי איכות המים הנדרשים בתוכניות השיקום שנקבעו להם או מהיעד שעליו החליטה הממשלה. הנתונים מצביעים על כך שבנחלים חדרה, איילון ובשור, איכות המים גרועה ביותר וכן שמצבם של הנחלים לכיש וציפורי הורע בשנים האחרונות, הנחלים שבהם יש שיפור ניכר באיכות המים הם שורק, פולג, קישון ותנינים.

באשר לבריכות דגים ציינו משתתפים בכנס שהמים מבריכות אלו מוזרמים בסופו של דבר לנחלים וגורמים לזיהום. כיום ניתן לשפר את איכות המים, אך הדבר דורש השקעה ניכרת בענף שכבר כיום שיעור הרווח שלו הוא נמוך.